

ТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ ТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ TORHINOLARYNGOLOGY

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

2-С (2) 2019

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ЗАБОЛОТНИЙ Д.І.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

САМБУР М.Б.

ЗАСНОВНИКИ

Державна установа «Інститут отоларингології
ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії
медичних наук України»

Громадське об'єднання «Українське наукове
медичне товариство лікарів-оториноларингологів»

ВИДАВНИК

ТОВ «ВІСТКА»

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

03057, Україна, м. Київ, вул. Зоологічна, 3

Тел. +38044 483 12 82

Тел./факс +38044 483 15 80

АДРЕСА ВИДАВНИКА

01042, Україна, м. Київ, Новопечерський пров., 5

Тел./факс +38044 583 50 94

Спеціальний випуск журналу «Оториноларингологія» присвячено роботі Щорічної традиційної осінньої конференції Українського наукового медичного товариства лікарів-оториноларингологів з міжнародною участю **«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ В ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ»** (7-8 жовтня 2019 р.).

Відповідальна за випуск: **Холоденко Т.Ю.**

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія KB №23640-13480P, видане Міністерством Юстиції України 20.12.2018 р.

Видання засновано у січні 1924 р. і до грудня 2018 р. виходило під назвою «Журнал вушних, носових і горлових хвороб»

ЗМІСТ

Абизов Р.А., Лакиза С.О., Самойленко С.С. Хондроперихондрит гортані у хворих на рак: особливості диференційної діагностики і планування адекватного лікування	2
Абизов Р.А., Мельников О.Ф., Божко Н.В., Самойленко С.С. Вплив високочастотного електрозварювання на стан імунітету онкологічних хворих	3
Абизов Р.А., Шкоба Я.В., Абизов В.Р., Шкоба Я.Я. Диференційна діагностика дифтерії: перелік захворювань із схожим симптомокомплексом	3
Алексєєва В.В., Юрєвич Н.О., Гаргін В.В. Взаємозв'язок між анатомічною будовою лобних пазух та краніотипом людини	4
Андрєєв С.В., Чернявская М.С. Психофизиологическое тестирование у больных с полипозным риносинуситом	5
Байрак Д.М. Роль оториноларинголога в сучасній реформі. За межею звичайної діяльності	6
Безшапочний С.Б., Безега М.І., Лобурець В.В. Надання допомоги пацієнтам з різними формами гострого запалення структур середнього вуха	7
Безшапочний С.Б., Гасюк Ю.А. Диспластичні процеси гортані	8
Безшапочний С.Б., Лобурець А.В., Подовжній О.Г. Особливості підходу до реабілітації пацієнтів після ендоназальної функціональної синусотомії	8
Безшапочний С.Б., Подовжній А.Г., Джиров А.Р., Гичак И.С. Оптимизация ведения пациентов после эндоназальных функциональных оперативных вмешательств	9
Березнюк В.В., Зайцев А.В., Лыщенко Д.В., Моргачева А.К. Из опыта кохлеарной имплантации в Днепре	10
Березнюк І.В., Ковтуненко А.В., Березнюк В.В., Некрасова Я.П. Профілактика та лікування хронічного запалення середнього вуха у дітей 4-7 років	11
Березнюк В.В., Чернокур А.А., Кіц І.В. Особливості лікування АР на сучасному етапі	12
Богданов К.Г., Тагунова И.К., Андрєєв А.В., Богданов В.К. Динамика некоторых показателей клеточного иммунитета трепанационной полости в процессе консервативного лечения болезни оперированного уха после общеполостной операции	13
Бредун О.Ю., Мельников О.Ф., Тимченко М.Д., Фараон І.В. Порівняльна характеристика вмісту факторів вродженого і антивірусного імунітету в ротоглотковому секреті, екстрактах тканин та лізатах клітин піднебінних мигдаликів дітей при їхній гіпертрофії та хронічному запаленні	14
Гавриленко Ю.В., Лайко А.А., Волгіна І.Є. Цитологічне дослідження клітинного складу лакун піднебінних мигдаликів у дітей, хворих на хронічний тонзиліт і цукровий діабет 1 типу	14
Гарюк Г.І., Бичкова Н.С. Відновлення функції мукоциліарного транспорту при використанні різних методів зупинки носової кровотечі у хворих, які тривало приймають антикоагулянти	15
Герєга С.Р., Заброварна-Микитюк Т.М., Куксенко О.В., Семенюк О.О. Мімікрія гнійного ускладнення травматичного ураження носа: клінічний випадок	16
Господ О.М., Березнюк В.В. Особливості респіраторних нюхових розладів у пацієнтів з вазомоторним ринітом і гіпертрофією середньої носової раковини («concha bullosa»)	17

Грицевич М.Ю.	
Випадок тривалого безсимптомного знаходження риноліту у порожнині носа	18
Губін М.В., Ольховський В.О., Гарюк Г.І., Кравченко Ю.М., Губін В.М., Ірклієнко О.М., Чуваков В.Л.	
Судово-медична оцінка травм гортані за даними Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи	19
Деева Ю.В.	
Альтернативная антибиотикотерапия при остром бактериальном синусите	20
Добронравова И.В., Титаренко О.В.	
Стресс как фактор риска развития голосовых дисфункций	21
Дячук В.В., Дячук В.В.	
Гіпертрофія лімфаденоїдної тканини глотки, як причина храпу і обструктивного апное під час сну у дітей	21
Дячук В.В., Дячук В.В.	
Фіброендоскопія в діагностиці і лікуванні сторонніх тіл носоглотки у дітей	22
Євчев Ф.Д., Пухлік С.М., Гаєвський В.В., Титаренко О.В., Чернишева І.Е., Добронравова І.В.	
Тактика отоларинголога при невідкладних станів голови, порожнин лицевого скелету та ший	23
Євчева А.Ф., Чернишева І.Е.	
Фотолон в діагностиці і лікуванні хворих на злоякісні пухлини шкіри зовнішнього носа і вуха	24
Желтов А.Я., Гусаков А.Д., Гусакова А.А., Костровський А.Н.	
Этиопатогенетическое обоснование хирургического лечения заболеваний носоглотки у детей, страдающих экссудативным средним отитом	25
Желтов А.Я., Гусаков А.Д., Кокоркин Д.Н.	
Состояние микроциркуляции в слизистой оболочке носа у детей при экссудативных средних отитах с гипертрофией глоточной миндалины	26
Заболотный Д.И., Мельников О.Ф., Заболотная Д.Д., Бредун А.Ю., Рыльская О.Г., Тимченко С.В., Смагина Т.В., Волосевич Л.И., Нестерчук В.И., Пелешенко Н.А.	
Современные подходы к применению мукозальных вакцин в иммунотерапии и профилактике инфекционно-воспалительных заболеваний верхних дыхательных путей	28
Зайцев В.С.	
Оценка эффективности лазерной терапии в комплексном лечении воспалительных заболеваний ЛОР-органов	27
Запорожец Т.Ю., Лоскутова І.В.	
Цитологічний склад ексудату слухової труби при ексудативному середньому отиті	29
Калашиник М.В., Лупырь А.В., Григоров С.Н., Яценко М.И., Калашиник Ю.М., Карчинский А.А.	
Пластика травматических повреждений носа	30
Карчинський О.О.	
Оцінка динамічного спостереженні за хворими з бактеріальними риносинуситами при консервативному лікуванні	31
Каширін В.О., Хоролець О.В.	
Сучасні проблеми лікування хворих на рак гортані	31
Кизим В.В., Толчинский В.В., Кизим Я.В., Стороженко П.Н.	
Лечение ЛФР-ассоциированных полипов и гранулем гортани	34
Кізім В.В., Сулаєва О.М., Кізім Я.В., Толчинський В.В.	
Біомаркери в діагностиці ЛФР-асоційованого раку гортані	33
Кіцера Ол.Ол.	
Діагностика отосклерозу	35

Кіщук В.В., Бондарчук О.Д., Дмитренко І.В., Лобко К.А., Барціховський А.І., Існюк А.С. Лікування рецидивуючої назальної ліквореї у хворих на фронтобазальну травму у віддаленому післяопераційному періоді	36
Кіщук В.В., Дмитренко І.В., Бондарчук О.Д., Лобко К.А., Барціховський А.І., Максимчук В.В., Існюк А.С., Грициун Я.П. Клінічні особливості перебігу склерому у дітей	37
Кіщук В.В., Існюк А.С., Мельников О.Ф., Бондарчук О.Д., Лобко К.А., Дмитренко І.В., Барціховський А.І., Максимчук В.В. Зміни стану локального імунітету у хворих на склерому при різних підходах до лікування	3
Кіщук В.В., Лобко К.А., Бондарчук О.Д., Дмитренко І.В., Лобко А.Д., Грициун Я.П., Максимчук В.В., Існюк А.С., Барціховський А.І. Стан пацієнтів з хронічним епітимпанітом до та після хірургічного лікування	40
Кіщук В.В., Барціховський А.І., Бобело А.С., Дмитренко І.В., Бондарчук О.Д., Лобко К.А., Максимчук В.В., Рауцкіс В.П., Скічко С.В., Грициун Я.П., Існюк А.С., Корольчук В.В. Поширеність герпес-вірусу IV типу у дітей з гіпертрофією носоглоткового мигдалика	36
Ковтуненко О.В., Кравчук Ю.Л., Логвіненко Т.О. Застосування ультразвукового скальпеля (ultracision harmonic scalpel) в хірургії ЛОР-органів	40
Ковтуненко О.В., Тимчук С.М., Бакаєв А.А. Хірургічне лікування розповсюджених стадій раку верхньощелепної пазухи	41
Ковтуненко О.В., Тимчук С.М., Рахманов В.В., Чернокур О.А. Трансоральна лазерна хірургія при злоякісних пухлинах гортані	42
Ковтуненко О.В., Тимчук С.М., Шпортко Б.В. Комплексний підхід до діагностики та лікування регіонарних метастазів у хворих на рак гортані	43
Кокоркін Д.Н., Гусаков А.Д., Каширин В.А., Скоробогатий В.В., Гусакова А.А., Шевлюк П.П., Желтов А.Я. Сравнительная эффективность реконструктивных операций уха с облитерацией у взрослых и детей с хроническими гнойными средними отитами	44
Кокоркін Д. М. , Ярцева М.О. Комплексне лікування риносинуситів у дітей	47
Куксенко О.В., Семенюк О.О. Судоми як клінічна маска мастоїдиту: клінічний випадок	48
Кулікова О.О., Чумакова А.В. Лікування секреторного середнього отиту у дітей в залежності від стадії процесу і фонових патологічних станів, що привели до його розвитку	49
Куреньова К.Ю., Коровай О.О., Селезньов С.Б., Бака Л.М., Іванченко Т.Г. Місцеві і загальні скарги хворих на функціональну гіпотонусну дисфонію з урахуванням слуху на тони в звичайному і розширеному діапазонах частот	50
Лайко А.А., Гавриленко Ю.В., Шух Л.А., Осадча Т.М., Павловська Н.Ю. Лікувальна тактика привушних норниць у дітей	51
Левицька С.А., Гоженко А.І., Ямполь О.І. Особливості імунної відповіді при реалізації респіраторних інфекцій у дітей із успадкованою низькою продукцією ІІ-Іβ	52
Левицька С.А., Пониц О.М., Палій М.А. Синдром німого синусу в дитячій отоларингологічній практиці	52
Левицька С.А., Пониц О.М., Палій М.А. Хвороба Вегенера в практиці отоларинголога	53
Лобурець В.В., Мірашова М.Г., Безшапочний С.Б., Соннік Н.Б. Значення морфофункціонального стану внутрішньоносових структур для дихальної функції носа	54
Луцир А.В., Яценко М.І., Юревич Н.О., Алексєєва В.В. Клінічні аспекти одонтогенного верхньощелепного синуситу	55

Мельников О.Ф., Заболотная Д.Д., Рыльская О.Г., Шматко В.И., Тимченко М.Д., Фараон И.В., Заяц Т.А., Василенко Т.Ю.	
Влияние фитопрепарата эсберитокс на факторы локального иммунитета ротовой полости	56
Мельников О.Ф., Заболотный Д.И., Прилуцкая А.Д., Каминская А.И., Кушниренко Т.И.	
Ринитал в профилактике рецидивов ангионевротического отека аллергического генеза	57
Мельников О.Ф., Кушниренко Т.И.	
Иммуномодулирующие свойства препарата Циннабсин (in vitro)	57
Мельников О.Ф., Марушко Ю.В., Кривохатская Л.Д., Цимар А.В., Сидоренко Т.В.	
Клинико-патофизиологическая оценка свойств и эффективности препарата Лизак	58
Мінін Ю.В., Карась А.Ф., Дерябіна О.Г., Карась Га., Кучеренко Т.І.	
Використання ММСК пуповини та хондроцитів для регенерації хрящової тканини в експерименті	59
Мінін Ю.В., Кучеренко Т.І., Чуканов О.М., Павлюк О.В.	
Особенности stanu орофарингеальной области у хворих з синдромом обструктивной зупинки дихання під час сну	60
Москалик О.Є., Баріляк А.Ю.	
Оцінка якості життя пацієнтів у перші три місяці після виникнення однобічних парезів гортані	61
Никулин М.И. Никулин И.М.	
Этиопатогенетическая терапия больных вазомоторным ринитом	63
Осада Т.М., Гавриленко Ю.В., Сербін О.М.	
Особенности дослідження слуху у дітей з розладами аутистичного спектру	64
Пилипюк М.В., Бандиш Т.В., Пилипюк Д.М., Стойкова М.М.	
Тактика лікування хворих на ракові ураження орофарингеальної зони	65
Плаксивий О.Г., Калуцький І.В., Мазур О.О., Чифурко Т.Г., Незборецький І.В., Войцеховська Н.В.	
Кількісна та якісна оцінка гідропсу лабіринту при хворобі Мен'єра	65
Плаксивий О.Г., Чифурко Т.Г., Калуцький І.В., Мазур О.О., Цуркан М.М., Кульчицька Т.Л.	
Принципи лікування ексудативного отиту та показання до шунтування барабанної порожнини	67
Пухлик С.М., Евчева А.Ф.	
Методы лечения больных с злокачественными опухолями кожи наружного уха и носа	69
Пухлик С.М., Суворкина А.А.	
Алгоритм диагностики хронических фарингитов аллергической природы	71
Пухлик С.М., Щелкунов А.П., Щелкунов А.А.	
Особенности течения острых риносинуситов индуцированных грибковой флорой	72
Пухлік С.М., Колесніченко В.В.	
Порівняння ефективності застосування транексамової кислоти та амінокапронової кислоти відносно зменшення ризику кровотеч при тонзилектомії	70
Самусенко С.О.	
Особенности захворюваності дітей на хвороби ЛОР-органів в мегаполісі	73
Сапінжак І.І., Тімен Г.Е., Малишева Т.А., Васлович В.В.	
Вплив нервових ембріональних клітин на морфологічний стан першого нейрону слухового шляху при аміноглікозидному ототоксикозі	79
Тімен Г.Є., Писанко В.Н., Чубко С.П., Мудрий А.С.	
Хирургическое лечение ангиофибромы основания черепа	75
Тімен Г.Е., Писанко В.М., МIRONЮК Б.М., Куліненко М.Г.	
Тимпанопластика у дітей (досвід відділу ЛОР-патології дитячого віку)	81
Тімен Г.Е., Писанко В.М., МIRONЮК Б.М., Куліненко М.Г., Віннічук П.В.	
Кохлеарна імплантація у дітей з хронічним середнім отитом	80

Тімен Г.Е., Писанко В.М., Миронюк Б.М., Хоменко М.Г., Кудь Л.А. Лікування дітей з середнім секреторним отитом	74
Тимчук С.М., Ковтуненко О.В., Хоботова Н.В. Наш досвід лікування злоякісних новоутворень ЛОР-органів зовнішньої локалізації	81
Титаренко О.В., Титаренко О.А., Лисовецька В.С., Добронравова И.В. Дискоординація слуха при односторонній тугоухості	76
Тишко Ф.О., Островська О.О., Шукіна Н.Л., Затушевський О.В., Стась П.В. Відновно-реконструктивна хірургія стійких стенозів та атрезій гортаноглотки, гортані, шийного відділу стравоходу	82
Троян В.І., Костровський О.М., О.В. Лобова Використання ІТ в самостійній роботі студентів на кафедрі оториноларингології ЗДМУ	77
Троян В.І., Костровський О.М., Сінайко І.О. Проблемно-орієнтоване навчання на кафедрі оториноларингології ЗДМУ	77
Троян В.І., Сінайко І.О., Кришталь В.М. Ефективність лікування осіб голосомовних професій хворих на хронічний тонзиліт	78
Цепколенко А.В. Регенеративная терапия и профилактика вторичных атрофических ринитов	83
Цимар А.В., Тинітовська О.І. Визначення факторів імунопатологічної направленості у пацієнтів із захворюваннями лімфоглоткового кільця	84
Чернишева И.Э. Некоторые аспекты профилактики бактериальных осложнений острых респираторных инфекций	85
Шевлюк П.П., Гусаков А.Д., Кокоркин Д.Н. Состояния среднего уха у недоношенных детей и его влияние на скрининг слуха	86
Шидловська Т.А., Ковальчук П.М. Гігієнічні умови праці на виробництві азотовмісних сполук	87
Шидловська Т.А., Костіцька І.О., Навальківська Н.Я. Стан слухової функції у хворих на цукровий діабет II типу	88
Шидловська Т.В., Куреньова К.Ю., Шевцова Т.В., Пойманова О.О., Молочек Ю.А. Характеристика стану стовбуромозкового відділу слухового аналізатора у хворих на функціональні порушення голосу за даними акустичної імпедансометрії і слухових викликаних потенціалів	89
Шидловська Т.А., Шидловська Т.В., Козак М.С., Овсяник К.В., Петрук Л.Г. Стан біоелектричної активності головного мозку у осіб, які отримали акутравму в зоні проведення бойових дій	90
Шкорботун В.О., Шкорботун Я.В. Особенности диагностики грибковых тел навколоносовых синусів ятрогенного генезу	91
Шушляпина Н.О., Лупыр А.В., Яценко М.И., Носова Я.В., Худаева С.А., Чернякова А.Е., Анохина Е.А. Компьютерная капилляроскопия, как диагностический критерий оценки методов радиоволнового и лазерного воздействия на нижние носовые раковины при хроническом гипертрофическом рините	92
Ямполь О.І., Левицька С.А., Гоженко А.І. Кореляція генетично успадкованої продукції інтерлейкіна 1 β і частоти респіраторних інфекцій у дітей	93
Ямполь О.І., Левицька С.А., Гоженко А.І. Обтяжений алергологічний анамнез і часті рецидиви респіраторних інфекцій у дітей	94
Яценко М.І., Бондаренко О.В., Сирота І.Ю., Дьоміна Є.В. Застосування інтраназальних глюкокортикостероїдів при лікуванні алергічного риніту	94

КОМПЛЕКСНЕ ЛІКУВАННЯ РИНОСИНУСИТІВ У ДІТЕЙ

Актуальність. Протягом останніх років спостерігається зростання частоти захворювань носа та навколоносових пазух, що проявляється збільшенням показників захворюваності та поширеності в загальній структурі ЛОР-патології дитячого віку. На європейському ринку протягом 20 років успішно застосовується рослинний препарат, що містить сухі екстракти баптизії красильної, ехінацеї блідої та пурпурної та молоді пагони й листя туї (Esberitox®). Сполучення саме цих рослинних компонентів в одній лікарській формі, дозволяє впливати на активність неспецифічних факторів резистентності організму. Перш за все, активні складові ехінацеї індукують хемотаксис гранулоцитів та активують фагоцитоз, чим пояснюється бактеріостатичний, слабкий бактерицидний та противірусний ефект, особливо по відношенню до респіраторних вірусів та вірусу герпесу. Біологічно активні речовини, що містяться в пагонах туї не тільки активують фагоцитоз, а й посилюють вироблення Т-клітин, збільшують синтез ІЛ-2, прискорюють диференціювання В-лімфоцитів, а її ефірна олія володіє вираженою бактеріостатичною, фунгістатичною та противірусною активністю. Екстракт з коренів баптизії красильної впливає, головним чином, на гуморальний імунітет, прискорюючи проліферацію та диференціювання В-лімфоцитів у плазматичні клітини, чим активізує процес антитілоутворення. Крім того, баптизія володіє імуномодельючими властивостями, шляхом підвищення фагоцитарного індексу.

Мета дослідження. Оцінити ефективність комбінованої терапії риносинуситів із вмістом сухого екстракту баптизії красильної, ехінацеї пурпурної та паліди та пагонів туї (Esberitox®) у дітей старшого віку, які часто і тривало хворіють.

Дизайн дослідження. В дослідженні взяли участь 47 дітей у віці 3-7 років з ознаками риносинуситу та епізодами гострих захворювань ЛОР-органів в анамнезі більше 6 разів на рік. Групи порівняння склали 24 дитини з риносинуситом та 23 дитини, у яких риносинусит поєднувався з аденоїдитом чи рекурентним тонзиліфарингітом. Схема терапії включала деконгестанти, секретомуколітики та сольові розчини в комбінації з рослинним препаратом «Есберітокс». В контрольній групі комбіновану терапію отримували 12 дітей (група 1а) та 12 пацієнтів (група 1б) лікувалися за традиційною схемою. В групі порівняння 12 (група 2а) та 11 (група 2б) дітей відповідно. Всім дітям проведено дослідження

рівня секреторної фракції імуноглобуліну А в слині, вміст основних показників імунної системи в крові, та бактеріальне дослідження вмісту ротоглотки на дисбіоз.

Результати дослідження. Встановлено, що в групі контролю, діти, які отримували комбіновану терапію, мали об'єктивне поліпшення стану на $2,1 \pm 0,4$ доби раніше, порівняно з групою дітей, які отримували традиційне лікування. В групі порівняння у дітей, які отримували «Есберітокс» покращення соматичного стану відбувалося на $2,5 \pm 0,2$ добу порівняно з $4,1 \pm 0,8$ доби у пацієнтів, які лікувалися традиційно. Дітям, які не отримували комбінований рослинний препарат, з причин збереження гіпертермії та проявів інтоксикації після 48 годин від початку лікування, вимушено був призначений антибактеріальний препарат широкого спектру дії з групи захищених пеніцилінів.

Бактеріологічне дослідження вмісту ротоглотки на дисбіоз проводилося після закінчення терапії. Діти, які не отримували комбінований рослинний препарат, мали достовірно превалюючий ріст патогенних стрептококів, неферментуючих грамнегативних бактерій та грибів роду *Candida*. Мікробний пейзаж ротоглотки у пацієнтів, які отримували препарат, що містить компоненти баптизії, ехінацеї та пагонів туї, представлений помірним висіванням патогенних стафіло- та стрептококів, ентеробактерій та ентерококів.

Досить важливою є клітинна ланка імунітету, адже адекватна продукція Т- та В-лімфоцитів забезпечує відповідну реакцію організму дитини на зовнішні чинники. Стан імунітету дітей, хворих на гострі риносинусити був знижений, проте визначалося напруження клітинного імунітету у дітей, які отримували «Есберітокс», що підвищувало імунну відповідь за допомогою швидшого фагоцитозу збудників та посилення гуморальної ланки імунітету, що проявлялося скорішим диференціюванням плазматичних та продукуванням власних антитіл.

Стан місцевого імунітету слизової оболонки залежить від її цілісності, вмісту імуноглобулінів А, G і M, стану лімфоїдної тканини. Фізіологічні механізми захисту усіх відділів респіраторного тракту схожі. Серед цих механізмів провідними є мукоциліарний бар'єр і імунний захист слизової оболонки, який забезпечується багатьма гуморальними та клітинними чинниками, серед яких найбільш важливу роль відіграє секреторний імуноглобулін А (sIgA), що

синтезується у відповідь на дію специфічних антигенів. Для визначення рівня секреторного імуноглобуліну А, як показника місцевого захисту слизових оболонок дитячого організму, ми дослідили слину у 47 пацієнтів. Визначення вмісту секреторного імуноглобуліну А в слині дітей груп порівняння, встановило збільшення концентрації секреторного імуноглобуліну А в слині дітей обох груп, які лікувалися за допомогою «Есберітоксу» (1а – 392мг/л, 1б – 488мг/л, 2а – 390мг/л, 2б – 434мг/л). Отримані нами дані свідчать про зниження вмісту секреторного імуноглобуліну А у дітей, хворих на риносинусити, що, вочевидь, пов'язане із постійним ушкодженням слизової мікробними агентами та деструктивними змінами в будові носу та навколоносових пазух, що призводить до порушення місцевого захисту слизових оболонок. Вищі показники вмісту секреторної фракції імуноглобуліну А у дітей, які отримували рослинний препарат в комплексній терапії основного захворювання свідчать про модулюючий вплив компо-

нентів препарату на місцевий імунітет, тим самим зміцнюючи бар'єрні функції слизових оболонок верхніх дихальних шляхів, запобігаючи рецидивам захворювання. Катамнестичне спостереження протягом 6 місяців, встановило меншу кількість епізодів ГРЗ та рецидивів риносинуситів, як ізольованих так і сполучених із іншими рекурентними захворюваннями ротоглотки у дітей, які отримували «Есберітокс» в комплексній терапії основного захворювання.

Заключення. Встановлене покращення мікробного спектру ротоглотки у пацієнтів, які отримували комбінований рослинний препарат, що пов'язаний із вираженим бактериостатичним, противірусним та фунгіцидним ефектом рослинних складових препарату «Esberitox®». Прийом препарату «Esberitox®» посилює імунну відповідь, шляхом прискорення гуморальної та клітинної реакції на збудника, зменшує мікробний пресинг патогенів та підсилює місцевий імунітет, що запобігає повторним епізодам запального процесу у тривало хворіючих дітей.

© Д.М. Кокоркін, М.О. Ярцева, 2019

О.В. КУКСЕНКО, О.О. СЕМЕНЮК (ЛЬВІВ, УКРАЇНА)

СУДОМИ ЯК КЛІНІЧНА МАСКА МАСТОЇДИТУ: КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК

Вступ. Судомний синдром як прояв інших захворювань потребує не лише протисудомного, але й етіотропного лікування, а пізня діагностика і неправильне лікування падає на пацієнта економічним, емоційним, лікувальним тягарем з можливою інвалідизацією і смертю.

Мета. Аналіз клінічного випадку неефективності протисудомних засобів у пацієнта зі змінами в соскоподібному відростку без клінічних ознак отиту чи мастоїдиту.

Матеріали і методи. Клінічний випадок пацієнта, який перебував на стаціонарному лікуванні у неврологічному відділенні КНП «Міська дитяча клінічна лікарня м. Львова» у 2019 р.

Результати та їх обговорення. Батьки звернулися із хлопчиком 1,5 р (14 кг) зі скаргами на приступи короточасної втрати свідомості чи потьмарення, при яких дитина «завмирає» на декілька секунд, покліпає з відведенням очей у сторону чи вгору. Після приступів короточасна дезорієнтація 1-2 хв і сонливість. Хворіє 2 тижні після перенесеного ГРЗ із гіпертермією. Приступи повторюються 4-6 р/день. З 1-річного віку

відмічаються афективні респіраторні приступи. Об'єктивно: вогнищевих симптомів не виявлено. Діагноз: “Криптогенна епілепсія, складні парціальні приступи”. При проведенні електроенцефалограми з відемониторингом (відеоЕЕГ) зареєстрована епілептиформна активність в скроневій ділянці справа. Призначено депакін, амоксицилін/клавуланат в дозі 400 мг х 2 р/день внутрішньо, оксиметазолін.

Кількість приступів наростала, досягаючи 20 на 4 день лікування. МРТ голови на 5 д лікування: “Ознак органічного ураження головного мозку не виявлено. Найімовірніше запальні зміни у приносових пазухах, середньому вусі та комірках скроневої кістки справа”. Амоксицилін/клавуланат замінено на цефотаксим в дозі 500 мг 2 р/день в/в. На тлі лікування на наступний день кількість приступів судом зменшилася до 4, через 2 дні регресувала повністю. В катамнезі протягом 4 місяців за відсутності протисудомної терапії повторних нападів не спостерігалося.

Висновки. 1. Судомний синдром може бути ускладненням інших захворювань і вихо-